

Memorandum van de Cultuurraad

Aanbevelingen voor het cultuurbeleid in Kasterlee van 2025 tot 2030

Cultuur maakt mensen gelukkiger. Cultuurbeleving heeft een positieve impact op ons welzijn: het verruimt de blik, prikkelt de fantasie, maakt creatiever en motiveert om nieuwe dingen te proberen. Cultuur biedt mensen de kans om verbinding te maken met het lokale, of net met een grotere gemeenschap. Het daagt uit, stelt in vraag en geeft ons leven (meer) zin. Cultuur is belangrijk en daarom roept de cultuurraad op om ook in de toekomst in te zetten op een kwalitatief, ambitieus en toegankelijk cultuurbeleid.

In hetgeen volgt, lees je een aantal belangrijke aanbevelingen om de hierboven beschreven ambitie waar te maken. Deze tekst kwam tot stand na overleg binnen de cultuurraad. In deze gemeentelijke adviesraad zitten vertegenwoordigers van talrijke verenigingen, maar ook individuele cultuurdragers.

De inspiratie voor het memorandum komt uit :

- De regelmatige bijeenkomsten van de cultuurraad en de adviezen die behandeld werden.
- Gesprekken met erkende cultuurverenigingen, zowel op het jaarlijkse netwerkmoment als in gericht overleg over uiteenlopende kwesties zoals infrastructuur, subsidiëring, communicatie, regelgeving e.a.
- De strategische ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties, die door de gemeente Kasterlee onderschreven worden (armoede uitsluiten, duurzaamheid, onderwijs, klimaat, ongelijkheid verminderen, enz.)
- De impact van de Covid-epidemie, die vanaf 2020 zwaar heeft ingegrepen op het sociaal weefsel en waarvan de gevolgen tot vandaag nog doorwerken in de ledenbestanden en de financiële draagkracht van de verenigingen.

Vanuit pertinente vaststellingen formuleren we een aantal concrete voorstellen om van Kasterlee een bruisende en levendige gemeente te maken. De rol die verenigingen hierbij spelen kan moeilijk overschat worden. Zij zijn en blijven de dragers van een gevarieerd cultureel leven, en moeten voor de inspanningen die zij leveren bij de vorming en de verbinding van alle dorpsgenoten sterk gewaardeerd worden. Deze waardering kan door het beleid concreet gemaakt worden in de vorm van uiteenlopende steunmaatregelen.

Daarnaast is er vanzelfsprekend ook aandacht voor alle individuele kunstbeoefenaars en -genieters, omdat creativiteit, inspiratie en belangstelling van enkelingen noodzakelijke bouwstenen zijn voor een rijk cultuurleven.

1. Culturele infrastructuur

1.a OC Tielen

Maak van het nieuwe OC Tielen het sluitstuk van de gemeentelijke culturele infrastructuur

De voorbije jaren werd een sterke basis gelegd met de bouw van een nieuw OC in Kasterlee en de vernieuwing van OC Lichtaart. De plannen voor een gloednieuw OC in het centrum van Tielen liggen voor. Zet sterk in op een snelle uitvoering, zonder verstoring van de huidige activiteiten tijdens de omschakeling. Betrek de gebruikers maximaal bij het ontwerp en bij de keuzes voor de verschillende functionaliteiten.

1.b Gebruik infrastructuur

Een rijk cultuuraanbod houdt in dat de culturele infrastructuur intensief wordt gebruikt aan democratische prijzen. Zorg voor een maximale benutting van de zalen en lokalen door het wegwerken van de sluitingsdagen. Maak gebruik van opgeleide vrijwilligers en vertrouw op de verantwoordelijkheidszin van de erkende cultuurverenigingen om de openingstijden minder afhankelijk te maken van de beschikbaarheid van zaalwachters. Door slim gebruik te maken van de digitale ontwikkelingen kunnen de kosten voor de verenigingen verder gedrukt worden. Streef actief naar de mogelijkheid van een 100 % benutting van de infrastructuur. Vertrek bij de planning en de verdere inrichting altijd vanuit de noden van de gebruikers.

2. Cultuuraanbod

2.a Ondersteuning cultuurinitiatieven van verenigingen

Een bruisende en levendige gemeente is gebaat bij laagdrempelige, maar kwaliteitsvolle evenementen. In het verleden heeft Kasterlee ervoor gekozen om geen eigen cultuuraanbod te voorzien. Met de nabijheid van regionale cultuurhuizen in Turnhout, Geel en Herentals is dat een verdedigbare keuze. Zorg dan wel voor goede mobiliteit voor iedereen en kaart de behoefte aan openbaar vervoer na afloop van de voorstellingen aan bij De Lijn. (na 22 u rijden er momenteel amper nog bussen). Lokale cultuurinitiatieven komen bijna uitsluitend vanuit verenigingen of individuen. Daarom is het zeer belangrijk om deze initiatieven zo goed mogelijk te ondersteunen. Denk daarbij aan subsidies voor verbindende, vernieuwende of duurzame cultuuruitingen, aan het faciliteren van langlopende tentoonstellingen en aan het linken van Kasterlee, als toeristische gemeente met het lokale cultuuraanbod.

Kasterlee onderschrijft de duurzaamheidsdoelstellingen (SDG's) van de Verenigde Naties en daarom zou het een goede zaak zijn dat de verenigingen gesteund worden bij de verduurzaming van hun activiteiten, bij voorbeeld door het beschikbaar stellen van herbruikbare materialen.

2.b. Ondersteuning van kunstbeoefenaars buiten de culturele verenigingen

Geef alle ruimte aan de ontplooiing van plaatselijke (amateur-)kunstenaars. Leid jongeren naar cultuur via academiën, die samenwerken met de jeugdafdeling van de verenigingen. Benoem en waardeer de lokale cultuurkrachten en maak van de gemeentelijke culturele ambassadeur een krachtig uithangbord. Geef daarom de ambassadeur de ruimte en de middelen om zich ruim te kunnen profileren als dé promotor van de cultuur in Kasterlee en daarbuiten.

Behoud de platformen waarop kunstenaars zich kunnen manifesteren en creëer nieuw mogelijkheden om naar buiten te treden. Exploreer de mogelijkheden van o.a. kunstmarkten en -beurzen, een gedichtenwandeling, tentoonstellingen in de publieke ruimte, kunstaanbod in de horeca, cross-over activiteiten met muziek en dans, woord en beeld, plastische kunsten ...

2.c. Jongerenparticipatie

Laat jongeren zo vroeg mogelijk kennismaken met allerlei kunstuitingen. Leid jongeren naar cultuur via academiën, die samenwerken met de jeugdafdeling van de verenigingen. Investeer in de kunstenopleiding en de culturele vorming. Help jongeren om culturele competenties (kennis en vaardigheden) te verwerven. Stimuleer de samenwerking tussen het reguliere onderwijs en de academiën.

3. Communicatiestrategie

Een geslaagd cultuurbeleid wil iedereen betrekken en daarvoor is communicatie essentieel. Maak werk van een effectieve communicatiestrategie, zowel gedrukt als digitaal, om ruchtbaarheid te geven aan alle initiatieven, zowel privé als van verenigingen. Zet verder in op het gebruik van het gemeentelijk informatieblad, de VIP-mail, Uit-in-Vlaanderen en andere websites en sociale media om alle inwoners te informeren over aankomende activiteiten. Promoot de UIT-pas Kempen om ook kansengroepen te laten deelnemen aan het lokale cultuurleven.

4. Erfgoedbeleid

Waardeer het lokale erfgoed. Erfgoededucatie draagt bij aan ieders algemene ontwikkeling en geeft mensen de gelegenheid hun verbeelding te gebruiken en zich in te leven in mensen uit een bepaalde tijd. Dat zorgt voor een rijker beeld en een beter begrip van historische verschijnselen en periodes. Ondersteun daarom de werking van het heemerf, het erfgoedhuis en Keeses molen, maar geef ook aandacht aan het behoud van het landschap en het in stand houden van oude ambachten.

Creëer aandacht voor erfgoededucatie en streef naar inhoudelijke verrijking van toeristische initiatieven zoals de kabouterdag of de pompoenmarkt. Maak van het erfgoed en de culturele evenementen de sterke troeven van het toeristisch beleid.

Geef een prominente plaats aan een toegankelijk erfgoedhuis en bouw het aanbod verder uit.

5. Samenwerking

Maak keuzes bij het verder uitrollen van een efficiënt cultuurbeleid.

Samenwerking is hierbij een cruciaal element. De toegenomen professionalisering is een goede zaak, maar kan ook een zeker afstand creëren met de spontane kunstbeleving van verenigingen en individuen. Blijf de adviesraden betrekken bij het beleid. Stimuleer alle mogelijke samenwerkingen, zoals met het Frans Masereelcentrum, De Hoge Rielen, de lokale horeca en industrie, de scholen, academiën en de verenigingen. Geef ruimte aan vrijwilligers en laat hen prettig en constructief samenwerken met de gemotiveerde en gedreven beroepskrachten van de gemeentelijke cultuurdienst. Verhoog de materiële en financiële steun aan verenigingen die mensen samenbrengen in toegankelijke, laagdrempelige evenementen.